

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an	150 Lei
Pe jumătate	75 Lei
În strălănitare	300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director **ALEXANDRU LUPEANU-MELIN**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunt odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Serbarea ziaristilor

Gazetarii din Ardeal și Banat au dat la Blaj o înălțătoare serbare, pomenind pe Cipariu și pe alți luptători cu condeiu, de demult

Orașul nostru a avut prilejul să găzduiască oaspeți dragi. Comitetul »Sindicatului Presei române din Ardeal și Banat« s'a întrunit în ziua de 18 Maiu în ședință plenară la Blaj, iar Duminică, în 19 Maiu, a ținut o ședință publică festivă.

Avem deci și noi prilejul de a scrie despre gazetari, despre acești crainici ai adevărului și ai curajului, cari zi de zi scriu, despre mulți și despre multe lucruri, totdeauna însă despre alții și pentru alții. Ei sunt santinele treze, totdeauna la post. Urechea le e îndreptată totdeauna spre freamătul mulțimii, spre dorințele și greutatea celor mulți. Gazetarul prinde șoaptă cu șoaptă, din mulțime, o îmbracă apoi într'o haină frumoasă, în cuvinte alege, și gândul bun, smuls cine știe din ce colț, îl împrăștie în întreaga țară, în întreaga lumea, peste tot locul unde merge gazeta sa.

Și pentru aceasta se cere multă trudă. Trebuie să fii pururea la datorie. Și de fapt, gazetarii nu sunt decât ochi, urechi, mișcare și curaj. Aleargă mereu, unde aud că ar fi ceva bine sau ceva rău. Dacă e bine, îl împrăștie, ca să rodească așa cum rodește sămânța cea bună într'un pământ cultivat. Dacă e ceva rău, să te ferească Dumnezeu să nu faci parte de acolo. Lovește cu biciu de foc, taie mai aprig decât doctorul la operații, și nu se oprește până nu nimicește și rădăcina răului, după cum un general bate în zidurile cetății până când cad sau se predă cetatea.

Orașul nostru patriarhal, cu liniște multă și adâncă pace sufletească, a fost pentru ziaristii străini, cei veșnic grăbiți, un templu de reculegere, de lămurire a gândurilor. Au sosit confrăți din toate părțile. D. Președinte a venit de la București, alții, cei mai mulți, de la Cluj, apoi de la Oradea, Arad, Timișoara, Sibiu, Alba Iulia, Tg. Mureș. A venit și un frate Moldovean, de la Iași, oraș de carte și de cărțurari, despre care, într'un mic discurs s'a spus că seamănă cu Blajul în ce privește dragostea sa de carte, ca »doi picuri de apă«.

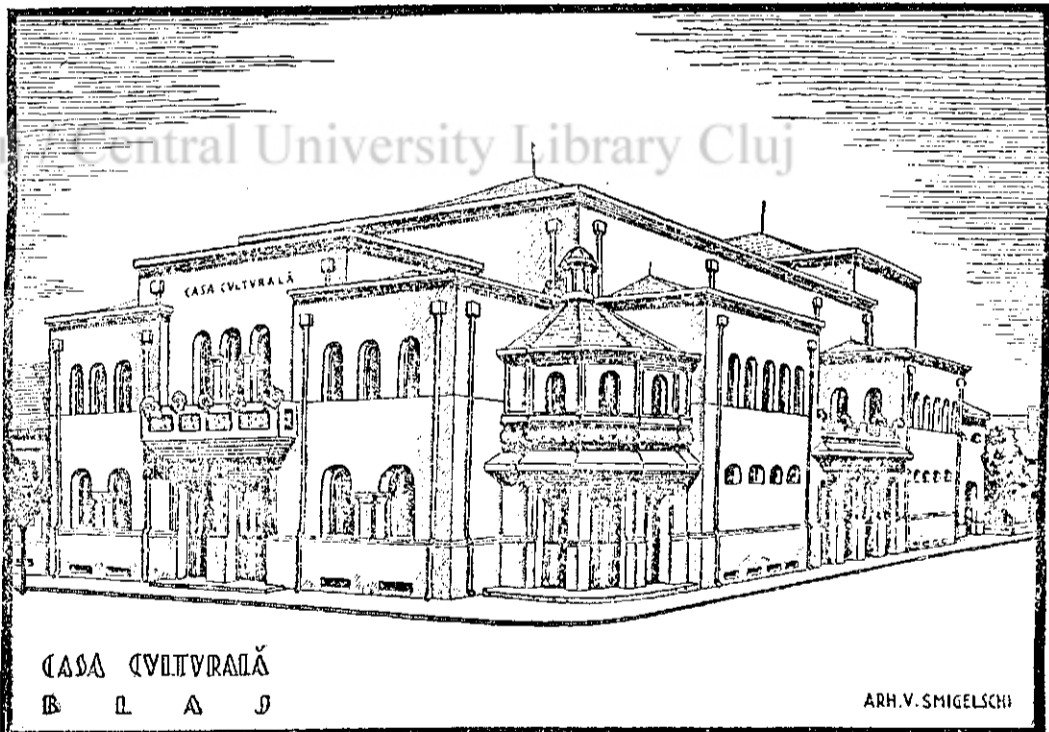
Au venit la Blaj ca la un izvor. Căci după cum cărțurarii din toate colțurile țării găseseră aici un trecut închinat cărții, tot astfel găseseră și gazetarii un trecut al lor. Aici, la Blaj, a rodit prin Timoteiu Cipariu gândul celui dintâi ziar românesc din Ar-

deal. De atunci apoi și până astăzi mulți mânători de condeiu a găzduit Blajul între zidurile sale, așa că putem spune pe drept cuvânt că Blajul este casa părintească a gazetăriei românești ardeleni.

Venind să-și țină ședința în orașul nostru, pentruca să preamărească totodată amintirea gazetărilor blăjeni de ieri, noi,

Trenul de București ne aduce confrăți de la Sibiu și de la Iași. Se strâng apoi cu toții la Biblioteca centrală, unde îi așteaptă d. *Al. Lupeanu-Melin*, directorul gazetei noastre. De aici începe desfășurarea programului. Iată numele confrăților:

Ioan Clopoșel, președintele Sindicatului Presei române din Ardeal și Banat, *Dr. Aurel Buteanu*, vicepreședinte; *Teofil Bugnariu*, secretar general; Membrii: *Octavian Bucea*, *Virgil Dalea*, *Traian Ulțiu Gomboș*, *George Luca* și *Basil Gruia*. Dintre gazetarii blăjeni, face parte din comitet d. *Al. Lupeanu Melin*. Alți ziaristi cari au mai fost de față:

Palatul Cultural de la Blaj

Acest chip al nostru înfățișează noul Palat Cultural de la Blaj, așa cum va arăta când va fi deplin terminat. Astăzi el este gata numai din cărămidă și acoperit, fără tencuială și fără ferestre și mobilier. Stă așa de 4 ani, din lipsă de fonduri. Ziaristii cari au fost de curând la Blaj au făgăduit toți, că vor lupta în gazetele lor, ca să fie găsite în sfârșit aceste fonduri și noul palat, atât de mult oftat la Blaj, să poată fi dat cât mai curând menirii sale.

cei de azi, urmași ai acelor, ne-am bucurat peste măsură și i-am primit cu brațele deschise!

Sosirea oaspeților

Sâmbătă dimineața a sosit de la București d. *Ion Clopoșel*, președintele »Sindicatului Presei române din Ardeal și Banat«, de la Arad d. *I. C. Ștefănescu*, directorul »Școlii«, iar de la Timișoara d. *Luca George*.

Cu acceleratul de ora 3 d. m. sosese clujenii. Sunt toți tineri, veseli și entuziași. Aproape toți au mai fost pe la Blaj, unii sunt cunoscuți buii ai păr. *Iuliu Maior*, redactorul gazetei noastre, cari împreună cu alți gazetari locali îi întâmpină la gară.

Aurel Frimu—Iași, *N. Bratu*—Sibiu, *I. C. Ștefănescu*—Arad, *Leonard Paukerow*—Cluj, *Tiron Albani*—Oradea Mare, *N. Ionescu*—Cluj, *Ioan Stroia*—Cluj, *Cornel Albu*—Cluj, *Dr. N. Montanu*—Mediaș, *Aurel Peta*—Năsăud și *N. Albu*—Tg. Mureș. De la biblioteca centrală, toți cei de mai sus, însoțiți de ziaristi blăjeni, pleacă

La mormântul lui T. Cipariu

În cimitirul bisericii parohiale, unde dorm somnul de veci mulți dintre marii noștri înaintași, se află și mormântul lui *Timoteiu Cipariu*. Sindicatul îi slăvește memoria slujind un parastas pentru odihna sufletului său și înfrumusețându-i mormântul cu o corună de flori.

Parastasul care din cauza ploii nu s'a putut sluji afară, se slujește în biserică. Pontifică Păr. protopop *A. C. Domșa*, fost redactor al „Uairii” și membru de onoare al Sindicatului, înconjurat de pâr. *Iuliu Maior* redactor al gazetei noastre și pâr. *Dumitru Neda* redactorul „Uairii”. Cântă corul Academiei de

teologie sub conducerea pâr. prof. *Celestin Cherebețiu*.

După ce s'a terminat sf. slujbă, am ieșit cu toții afară, s'a așezat cununa pe crucea mormântului lui Timoteiu Cipariu, și a fața ascultătorilor, gazitari public locale, a urmat apoi

Cuvântarea Păr. Iuliu Maior

rostită la parastasul pentru TIMOTEIU CIPARIU

Fraților Colegi,

Frumos gând ați avut când, din prilejul ședinței plenare din acest an a Comitetului Sindicatului Pressei Române din Ardeal și Banat, ați hotărât, să se slujească un parastas la mormântul aceluia care a fost nu numai părintele filologiei române, cum îl numește o țară întreagă, ci și părintele ziaristicii române din Transilvania și Banat și prin ziarul „Învățătorul Poporului”, chiar întemeietorul pressei populare române din întreaga țară.

Cipariu a fost nu numai filologul neîntrecut și respectat de toată suflarea românească, nu numai învățatul cu renume mondial pe care-l cereștează vestitul Mommsen, ci și un ziarist de seamă și un adevărat temperament de ziarist.

Când citește el la Blaj mai întâi „Curicul Românesc” al lui Etinde Rădulescu, i-se umplu ochii cu lacrimi de bucurie, că nu numai Germanii și Ungurii, ci și Românii își au în sfârșit ziarul lor. Nu-și poate da nimemăa seamă de ne mai pomenita bucurie a acestui mare învățat, când văzu această primă foaie sau gazetă românească. Cum și-a chemat numai decât prietenii ca să le-o arate și cum o dădea regulat teologilor din Blaj, cari apoi o purtau din mână în mână și o citeau cu un entuziasm ce nu se poate descrie!

Nu e mirare deci că în gândul lui Cipariu se născu numai decât ideea de a face să apară și la noi în Transilvania un ziar românească.

Convocându-i într'una din zile, chiar în vechea tiparniță dela Blaj, pe profesorii blă-

jeni Ioan Răsu, autorul „Icoanei Pământului”, și pe George Barițiu, marele ziarist de mai târziu, toți trei se hotărâse să lupte din răzputeri pentru întărirea unui ziar românesc aici în Transilvania. Astfel ieși de sub tipar la Brașov, oraș mai favorizat de împrejurări decât Blajul, și aproape de granița românească, la 1837, „Foaia Duminecii” cu suplimentul „Foaia de Sâmbătă din Transilvania”, apoi „Foaia pentru minte, inimă și literatură” și în sfârșit, la 1838, „Gazeta de Transilvania”, conduse toate de George Barițiu, dar inițiate de neobositul filolog dela Blaj, Timoteiu Cipariu.

Firsa lui de ziarist însă nu-l lasă să se ostoaie, căci îndată-ce vede că „Gazeta de Transilvania” poate apărea și trăi, mișcă toate pietrele ca să se poată scoate și la Blaj un ziar și astfel să-și poată realiza vechiul său ideal. De aceea făcurește el vestitul plan, pe care-l „subțerne” înaltului guvern, plan aprobat și recomandat de episcopul Lemeni, de a face la Blaj un ziar prin care să dea lumină cărturarilor ardeleni. Dela 1838 până la 1847, luptă Cipariu, la curtea din Viena, pentru realizarea acestui ideal al său, până ce în sfârșit, cu permisiunea guvernului și a curții, poate să scoată „Organul luminării”, pe care, după un an, la 1848, îl preface în „Organul Național”. Tot cu acest prilej își eluaptă și dreptul de a-și putea procura ziare românești din Moldova și Muntenia, cu restricția însă, din partea curții imperiale, de a nu le putea citi și altcineva, afară de redactor.

Dar Cipariu nu se mulțumește numai cu

atâta. Fiu de țărani și încontinuu contact cu țărani, el scoate la 12 Mai 1848, deodată cu „Organul Național” și „Învățătorul Poporului”, primul ziar popular din întreaga lume românească, în care subtilul filolog și latinizatorul cel neînfricat se știe pogori la mintea simplă a țăranelor, nu numai discutând probleme cu adevărat populare, ca: cine-i Românul, în ce stă viața națională, ce însemnătate are împreunarea puterilor, ce-l poate ține pe Român, prin ce mijloace se poate omorâ întru, cum sunt tinerețele neconduse de bătrâni, — ci scriind și într'un stil și într'o limbă cu adevărat populară și pe înțelesul tuturor. Mai mult, el, care a introdus litera latină în „Organul luminării”, și astfel a dat un impuls și altor ziare românești să facă la fel, „Învățătorul Poporului” îl scoate cu aloră afară de titlul ziarului, care e cu litere latine, numai ca să-i poată lumina pe țărani.

Deodată cu izbucnirea revoluției din 1848, dispar și ziarele lui Cipariu, iar sufletul lui gazetăresc nu-și mai poate lua avânt, pentru că nu mai are voie a tipări nici o „efemeridă”, până la anul 1867, când, împreună cu profesorul Ioan Micu Moldovan poreclit Moldovanuț, care aici zace alături de el, în acest panteon al Blajului, scoate „Arhiva pentru filologie și istorie”, și-l susține, cu mari jertfe bănești, până la 1872, când în urma împrejurărilor vitrege, dispăre pentru totdeauna.

Și, cu cât idealism lucrează, la ziarurile sale, acest mare învățat! În planul său de întemeiere a unui ziar la Blaj, plan atât de mult discutat de guvern și de curtea imperială din Viena, el spune clar că pentru munca sa nu dorește nici un câștig, chiar și puținul ce s-ar aduna până la sfârșitul anului îl va jertfi întru numelui de obște respectiv va edita opere mai celebre ori va ajutama institutele publice și pe cei lipsiți. Iată cu adevărat gazetarul în care nu era poftă de câștig, cu toate că leafa lui de canonic nu era decât de 100 floreni lunară cari niciodată nu-i ajungeau pentru cumpărarea cărților de curând apărute!

Și, câtă răbdare, câtă stăruință, câtă

Foița „UNIRII POPORULUI”

Satele noastre

Geoagiul de jos

Scurtă privire istorică asupra comunei și parohiei române greco-catolice

(Urmare)

Geoagiul, cu crângurile lui, își va fi avut și el în trecutul neguros viciaja lui bisericăscă simplă, umilită, cu bisericuțe cuvioase, unde strămoșii sătenilor de astăzi vor fi ascultat sfânta slujbă românească cu adâncă evlavie și, în rugile lor către Dumnezeu Milostivul, își vor fi alinat adeseori păsurile și durerile unui trai greu. Vor fi avut preoții lor cu carte mai puțină și cu inimă mai multă, cari, prin glasul clopotelor, îi vor fi ținut aproape de biserică, pe lângă cari și-au ocrotit totdeauna sătenii noștri limba și datinele străbune. Istoriceste, până la anul în care s'a ținut Sinodul cel mare la Bălgărad pentru *Unirea cu Roma*, nu se știe nimic referitor la viciaja bisericăscă a Geoagiului și cătanelor sale. Câte biserici au avut Geogenii înainte de unire, câți preoți, nu se știe. La Sinodul din Bălgărad 5 Sept. 1700 se amintește că a luat parte și protopopul *Petru* din Geoagiul, primind unirea. Mai multe despre acest protopop Petru nu se știu. În conscripția dela anul 1733, Geoagiul se află amintit ca parohie curat unită, având 4 preoți

și trei case parohiale. Preoți erau *Popa Onușul*, *Popa Ioan*, *Popa Iosif* și *Popa Savu*. Porțiunea canonică era o livadă de 4 cară de fân (2 jugăre) și un arător de 6 gălete sămănătură (3 jugăre). Pe la anul 1760, când cu tulburările religioase ale lui *Șofronie*, al cărui câmp de activitate a fost mai ales în părțile acestea, a defecționat dela Unire și Geoagiul, încât la 1765 nu se mai găsesc în Geoagiul suflete unite. În anul 1804, după Catagrafia protopopului *Vasile Cobosi* dela Săcărămbu se aflau în Geoagiul 59 familii unite, cu 236 suflete. După conscripția făcută de protopopul *Ioan Balomiri* din Balomir, porțiunea canonică din Geoagiul era la anul 1780 de două grădini, 10 cubuie arătoriu și livadă de un car de fân.

Biserica parohiei gr. cat. române din Geoagiul se află în Joseni, pe-o colină deasupra satului, la stânga. Tot în Joseni au locuit și preoții și locuște și astăzi. Timpul când s'a zldit „biserica din deal”, cum i-se zice bisericii unite, nu se știe. Probabil s'a ridicat în veacul al XVIII-lea, pe la sfârșit. Renovată a fost la anul 1865. Bătrânii satului susțin și spun că și biserica parohiei neunite din Joseni a fost cândva în deal, alături de cea unită. Dar în anul 1829 a venit în Geoagiul vestitul ctitor de biserică *Mihail Grita* și le-a dărulit și Georgenilor galbini de-o biserică, din cari bani s'a ridicat biserica *neunită*. Despre acest Mihail Grita am auzit că a fost un băieș (mîner) din Munții apuseni, căruia la început îi mergea foarte rău cu bălșagul.

Într'o zi mergând la lucrul său în baie s'întâlnit cu un om bătrân, mic și bărbos, care l-ar fi întrebat dacă-i merge bine cu bălșagul. Mihail i-a răspuns: „Slab merge cu bălșagul, că nu găsim aur nici cu se să ne ducem la deal”. Iar moșneagul l-ar fi întrebat: — „Ce face tu cu aurul, dacă ai găsi mai mult?” — „Aș face șapte biserici!” — Atunci bătrânul l-a dus la un părete în baie și l-a spus: „Spargă acolo. A spart Mihail și a găsit aur curat de l-a cărat acasă cu desăgii, pe care și Mihail s'a ținut de cuvânt. A luat la sine galbini mulți și a coborît la țară, iar unde era biserică, aduna epitropii, se puneau pe iarba și le număra încet galbini să-și facă biserică. Acest Mihail a ridicat biserica din Geoagiul Joseni, din Gelmar și din Orăștie. Căte neunite.

Biserica noastră din deal la început n'a avut turn; turnșorul de astăzi i-s'a adăugat la renovare. Cărți liturgice mai vechi nu are decât cele ce sunt în strană sunt parte ediții de Blaj cu cirile, parte din Principate, parte mai noue. Am aflat un exemplar defectuos: „Carte românească de învățători a lui Varlaam” tipărită în Iași, dar lipsind foaia de titlu nu s'a putut constata dacă este ediția originală de la 1643, sau o ediție cu aceleași slove dela începutul veacului XVIII, cum am văzut un exemplar în Ohaba de sub peatră din ținutul Hațegului. Cartea se păstrează acum în hiva parohială.

Majoritatea credincioșilor în Geoagiul sunt neuniți. Unii sunt puțin. Se pomenesc

nergie în ajungerea frumosului și mărețului său scop! Pe el nu-l descurajează răutatea guvernului, nici scrupulositatea curții vieneze, nici întepăturile dușmanilor, nici greutatea vremurilor, nici nepăsarea contemporanilor. Nu-l împiedecă nici lipsa banilor, nici aranjamentul sărăcăcios al tipografiei, nici ocupația sa de canonic, nici filologia căreia își jertfise toate clipitele vieții făcând și din noaptea zi; nu, pentru că sufletul său mare, inima sa plină de dragoste față de neamul din care făcea parte, curajul său neînfricat îi dau noui și noi indemnuri pentru a scoate de sub tipar mult doritul ziar, la al cărui plămădire atâtea nopți cheltuiseră și care era preocuparea lui cea mai dragă, în puținul timp ce-i rămânea pentru recreare.

Bun și vrednic de laudă lucru ați făcut deci, dragi colegi ziaristi, când, venind la Blaj, v-ați hotărât să așezați cea dintâi comună pe mormântul aceleia care n'a fost numai părintele filologiei ci și al ziaristicii române de dincoace de Carpați, iară, prin scoaterea „Iatătorului Poporului“, a fost părintele ziaristicii populare române de pe întreg teritoriul locuit de Români.

Ce fericit este sufletul lui mare când, la 130 de ani după nașterea sa, vede în jurul mormântului său pe reprezentanții autorizați ai ziaristicii române din Transilvania și Banat, cari au ținut să asiste la părăntăzul slujit astăzi, încununându-i mormântul! Ce fericit veghează el de sus asupra presei românești care astăzi nu stă mai jos decât celelalte preze mondiale!

Să fim mândri de un astfel de părinte, să luăm pildă de entuziasm, de idealism, de energie, de îndelungă răbdare, de luptă neînfrăcată, de caracter neînfrânt și de hărnicie neîstăruțită dela acest neobosit luptător, cu să se poată luda cândva și el, acolo în sorturile dreptilor, cu noi, urmașii lui, asemenea sfântului Ambrozio care, când a văzut că-l întrece elevul său sfântul Augustin, a exclamat: „Beatus magister, qui talem meruit habere discipulum

= fericit măiestrul care a fost învrednicit să aibă un atât de mare elev“.

În veci pomenirea lui! —

* * *

Corul mixt al catedralei a cântat apoi „Plâng și mă tânguiesc“, și eu aceasta programul dela bisericiță a luat sfârșit. Toți s'au îndreptat spre cimitirul comunal. Aici s'a depus câte o coroană pe mormintele marilor răposăți *A. Bunea* și *Mitropolit Vasile Suciu*. S'a rostit o sfântă rugăciune și s'a păstrat un minut de reculegere sufletească.

Ședința plenară a Comitetului

Membrii Comitetului s'au întrunit apoi la Biblioteca Centrală, unde au ținut în sala de lectură, ședința plenară.

În cuvântul de deschidere, d. președinte *Ion Clopoșel* a schițat tot ce s'a lucrat de către comitet în decursul anului trecut. Grijă cea mai mare a fost senatoriul ziaristiilor dela Baile Herculane, pentru ridicarea cărăușă s'a primit anul trecut, dela diferite instituții peste o jumătate milion Lei.

S'au citit apoi celelalte rapoarte și în urmă s'a făcut primirea de membrii noi. Au fost primiți următorii:

Membrii activi: Dumitru Neda, Dr. C. Hegea, Ion Munteanu—Sibiu și Const. Ștefănescu.

Stagiari: Ion I. Olteanu, Pr. Gh. Secaș, Liviu Thomas, Oct. Șuluțiu, Tr. Chirilă și A. Sorocșiu.

Afiliați: Ion Popu-Câmpeanu, Dr. A. Tăutu, Gh. Dragoș, Laurențiu Popescu și Ștefan Mărcuș.

Masa comună

Seara la ora 9, toți gazetarii s'au întrunit în masa colegială dela restaurantul „Central“, oferită de ziarele din Blaj. Împreună cu localnicii, au fost de față la masă 24 de persoane. A fost o masă pretinsese, familiară. Oaspeții au fost salutați în numele presei locale de d. *Dr. Augustin Popa*, directorul „Unirii“.

I-a răspuns d. președinte *Ion Clopoșel*, spunând în numele tuturor ziaristiilor de față, că se simte foarte mulțumit de primirea făcută de blăjeni și de tot ce au găsit aici.

Au mai vorbit dnii *A. Peia*, dela Năsăud și *Leonard Pauckerow* dela Cluj, care a spus colegilor săi: Trebuie să ascultăm și să primim durerile de cari suferă Blajul și să încercăm să le înlăturăm prin presă, căci se știe că acest lucru pentru orașelul dela îmbinarea Târnavelor care atâta lumină a împrăștiat pe tot întinsul țării.

Cu aceasta, programul primei zile s'a terminat.

Ziua a doua

Duminică, 19 Maiu. Pentru dimineața acestei zile ziaristiile sunt invitați la Institutul Recunoștinții, unde se servește un ceai. mesele sunt frumos aranjate în sala cea mare, imediat la intrare.

După ceaiu, Comitetul Sindicatului a ținut o scurtă ședință în cancelaria liceului de fete, în care timp ceilalți gazetari au vizitat institutul. Au vizitat capela, câteva săli, bucatăria modernă. Au rămas încântați în deosebi de un altar pe care e așezată o statuie frumoasă a Prea Curatei Fecioare Maria. Unul dintre gazetari a fotografiat acest altar.

De aici, toți ziaristiile au plecat

la sf. slujbă

dela catedrala mitropolitană. Servește Rev. Păr. vicar *Dr. Victor Macaveiu*, înconjurat de păr. Iuliu Maior, păr. D. Neda și alți preoți, iar slujba de cantor o face corul elevilor dela Școala normală de fete. Corul tinerețelor fete, cu glasuri îngerești, a fost condus de d. prof. *V. Bura*.

Predica a fost rostită de păr. D. Neda.

După sf. liturgie a urmat

ședința publică festivă

S'a ținut în sala de gimnastică a liceului de băieți, care a fost ticsită de mulțimea celor prezenți.

Gazetarii iau loc la masa de pe scenă

că pe vremea preotului *Luca Fărcaș* (1850—1869) numărul parohienilor uniți s'a înmulțit cu 400; dar în anul morții acestui preot în urma agitațiilor preutesei lui, care ar fi dorit să-și facă popă pe-un fecior al său fără pregătirea de lipsă, din care cauză n'a putut fi hirotonit, au defecționat iarăși mulți poporeni dela unire.

Școala gr. cat. în parohia Geoagiu a fost între anii 1852 și 1867. Primul învățător a fost *Teodor Cismaș*.

Ce privește preoții acestei parohii, după protopopul *Petru* din vremea Unirii și după cei patru contemporani, amintiți în descripția epp. Klein, cine a mai preoțit până la 1780, nu se știe. Șematismul jubilar dela Lugoj amintește după cei patru pe *Iosif*. Cine a fost acesta, de când și până când a păstorit în Geoagiu, n'am putut afla. În anul 1780, într'un contract de schimb redactat în latinește de protopopul *Balomiș* (Ioan) cu datul de 28 August, se amintește ca paroh al Geoagiului *Popa Lazar*. Șematismul spune la 1765 că au preoțit în Geoagiu *Petru* și *Lazar*. La anul 1779 *Alexandru*. Un act din arhivul protopopesc îndorsat cu data de 23/2 1793, spune, că înainte cu patru ani, a trăit și a murit în Geoagiu *Popa Petru*. Va să zică, în restimpul dela 1755—1789 au preoțit în Geoagiu: *Alexandru* (1779), *Lazar* (1780) și *Petru* (1789). *Lazar* și *Petru* sunt pomeniți și la 1765 (Șematism) și îi vedem că trăesc până la 1780, sau 1789. *Alexandru* e pomenit la 1779. Deci, evident, aceștia trei au fost contemporani și

au preoțit împreună, cel puțin vreme mai lungă, până la dispariția lor pe rând. În actul din 1793, memorat mai sus, se arată ca preot fugent în Geoagiu *Popa Alexandru Fărcaș*, cu care începe seria sigură a preoților. Acesta a trăit până în 1 Ianuar 1812. De origine era din Bălești, din țara Hațegului, nobil. Insuși își zicea *Popa Lupu*. A fost om cu familie. Ca preot era silitor, dar pentru răbdarea sa față de căsătorile nelegiuite, a fost mult canonit.

După *Popa Alexandru Fărcaș* a urmat fiul său *Aaron Fărcaș* însă abia după doi ani, la 1814, în care răstimp parohia a fost administrată intermal de protopopul *Colosi* și de preotul din Cîgmău *Iosif Budal*. Preotul *Aron Fărcaș*, absolvind un curs de morală în Blaj a fost hirotonit tot acolo de epp. *Ioan Bob* în 1814. Oblceiul tatălui său de a încheia, respective de a binecuvânta căsătorii ilegale, l-a continuat și *Popa Aron*, încât protopopii tractuall au avut mult de lucru cu dânsul din pricina aceasta. Repausând preotul *Aron Fărcaș* la 1845, parohia e administrată până la 1847 de preotul Cîgmăului *Ioan Budal*, când fu numit la Geoagiu *Luca Fărcaș*, feciorul lui *Aron Fărcaș*. *Popa Luca* s'a născut la 1824, a învățat carte la Blaj, apoi trei ani în Colegiul reformat din Orăștie, pe urmă teologia morală în Blaj. A fost om căsătorit. Sub păstoria dânsului numărul uniților a crescut. A fost bun gospodar, stăruind întru înmulțirea averii bisericesti. Față de taxanții apăra interesul bisericii. Sub *Popa Luca Fărcaș* s'a

renovat biserica parohială, adăogându-se turnulețul de astăzi. Murind la 1868 a lăsat după sine o familie grea.

Un an după moartea preotului *Luca Fărcaș*, Geoagiul a fost administrat de păr. *Iosif Pop* din Homorod, până în 5 April 1869, când fu numit la Geoagiu paroh *Georgie Pop*, fost preot în Peșteana, vicariatul Hațegului. *Popa Gheorghe* de naștere era tot din Peșteana (1836), se pregătise pentru dascăle și, pe urmă, trecând la „morală“ a fost hirotonit de episcopul *Dobra*, la Lugoj, în 1865. Pe lângă limba maternă vorbea bine și ungurește. Până la preoție dascălise în mai multe sate prin țara Hațegului. În Geoagiu a fost preot zelos, silitor și cu râvnă față de averea bisericii. S'a îngrijit ca preotul să aibă un cvartil responsabil, a purtat procese în interesul averii bisericesti câștigându-le. Sub dânsul s'au răscumpărat în bani taxările pe cari le avea biserica, punându-se bazele unui fond de 880 coroane. Bisericii l-a făcut mai multe donațiuni în halne și vase liturgice. Spre sfârșitul vieții sale a cumpărat pe sama bisericii un clopot în preț de 800 de coroane. Spre bătrânețe slăbise tare, încât ne mai putând să slujască nici sf. liturgie a fost trecut în deficiență (29 Iunie 1908). A repausat în anul 1910 (4 Oct.).

(Va urma)

Citiți „UNIREA POPORULUI“

având în mijloc, alături de d. președinte Ion Clopoțel, pe Păr. vicar Dr. Victor Macaveiu, care invitat fiind, primește să prezideze ședința, mulțumind Comitetului pentru această cinste.

Seria vorbirilor o deschiide d. *Al. Lupșeanu-Melin*, directorul gazetei noastre. Dă urează, în numele gazetarilor blăjeni, bun sosir gazetarilor străini. Face apoi un istoric al presii blăjene, începând cu Cipariu și până astăzi, arătând și legăturile pe cari gazetarii blăjeni le-au avut cu celelalte gazete din Ardeal sau din Vechiul Regat.

Urmează apoi cuvântările de bun sosir adresate oaspeților de d. prefect S. *Gizdavu* în numele jud. Tr. Mică, *Oct. Modorcea* în numele primăriei Blajului, *Ștefan Pop* în numele dăscălimii și școlărimii blăjene.

D. *A. Frimu* salută pe gazetari în numele „Sindicatului ziariștilor din Iași”, iar pe blăjeni îi asigură „de frăția de totdeauna a Moldovenilor”.

Urmează vorbirea d. președinte *I. Clopoțel*. Dă mulțumeste celor ce au făcut o atît de frumoasă primire gazetarilor străini, se ocupă de presa blăjană, de oamenii mari cari au părăsit Blajul de curând, între cari Mitropolitul Vasile Suciu și canonicul Ioan Coltor. Protestează apoi împotriva stării de asediu și a cenzurii, din pricina cărora ziarul nu-și pot îndeplini datoria cum ar trebui și cum ar vrea să și-o împlinescă.

Vorbește apoi d. *Octavian Busea* dela Cluj, despre „Presa populară”. Arată starea rea în care au ajuns aceste gazete, cari ar trebui sprijinite altfel, ca unele ce țin sufletul românesc în lumca satelor.

Ultimul a vorbit d. *Aurel Buteanu*, vicepreședintele Sindicatului, care a încheiat ședința mulțumind cu frumoase cuvinte tuturor cari au contribuit la reușita adunării.

Hotărârile luate

În ședințele sale, Sindicatul Presii române din Ardeal și Banat a luat următoarele hotărâri.

1. Să fie primiți în sânul gazetarilor numai cei pregătiți pentru aceasta și numai aceia cari n-au altă ocupație decât gazetăria.
2. Să se ceară guvernului ca permisele de liberă călătorie pe C. F. R. să fie date numai gazetarilor pe cari îi recomandă Sindicatul.
3. Să se pună cât mai curând piatra fundamentală a sanatorului ziariștilor dela Băile Herculane.
4. Să se susțină cu toată tăria esea de pensii a ziariștilor și
5. Se protestează împotriva cenzurii.

Masa dela Mitropolie

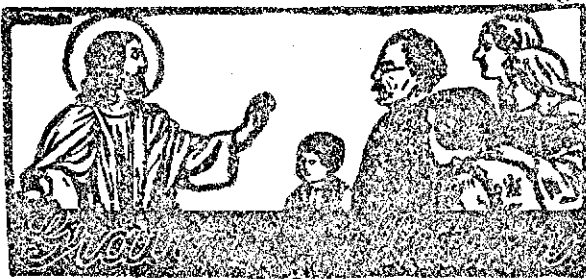
S'a servit apoi o masă comună, la mitropolie, prezidată de Păr. vicar Dr. Victor Macaveiu, la care au luat parte pe lângă toți gazetarii străini și blăjeni amintiți mai sus și:

Rvvs. Dr. Ioan Sâmpălescu, Ștefan Roșian canonic; S. Gizdavu, prefectul județului Tr. Mică, M. O. Aurel C. Domșa, protopopul Blajului, P. Ioan F. Negruțiu, Ștefan Pop, directorul liceului de băieți, Aug. Folea, directorul cancelarisii Mitropolitane, Dr. Coriolan Suciu, Dr. V. V. Baican, Dr. E. Moldovan, și P. O. Gr. Tecșu.

La masă a tostat Păr. vicar Dr. Victor Macaveiu pentru presă, d. prefect S. Gizdavu pentru gazetarii străini, d. Oct. Busea pentru d. Ion Clopoțel care a împlinit 25 de ani de muncă gazetărească, caruia i-a răspuns sărbătoritul.

Cu trenurile de după masă, oaspeții străini au părăsit orașul nostru.

S. Orlan

Tălcuirea evangheliei duminicii

Duminica V. după Paști (a samarinencii, Ioan 4, 5-42.)

5. *În vremea aceea venit-a Isus în cetatea Samariei care se cheamă Sihar, aproape de satul care l-a dat Iacob fiului său Iosif.*

Sihar nu a fost departe de Sichem, care se chema pe vremuri Flavia Neapolis iar acuma Nablus și era capitala Samariei. În locul unde se presupune că a fost pe vremuri Siharul astăzi se află localitatea Al Askar, care este cam cu 25 km. spre răsărit de marea cale a caravelor (cămilele cari duc în spate călători) ce duc la Damasc. Și astăzi se mai arată, cam la 1 km. de Al Askar, fântâna lui Iacob. Între fântâna lui Iacob și Al Askar se află mormântul lui Iosif.

6. *Și era acolo fântâna lui Iacob. Iară Isus, ostenit de cale, ședea acolo la fântână, și era ca la al șaselea ceas.*

Se numește fântâna lui Iacob, fiindcă patriarhul Iacob a săpat-o. Această fântână era foarte adâncă și avea apă foarte bună și multă. Astăzi această fântână e de 24 metri de adâncă, însă apă nu prea este în ea. Sf. Ieronim ne povestește că deasupra acestei fântâne s'a zidit o biserică, acum însă e dărâmată. Ocazul al șaselea e la amiază, așadar la ora 12 din zi. Evreii numărău ceasurile, începând cu straja dimineții, care era la ora 6 dimineața, și le continuau până seara la 6, când era straja serii și începea ceasul întâi din noapte.

7 și 8. *Venit-a o muiere din Samaria să iea apă. Zis-a ei Isus: „dă-mi să beau”. (Pentru că ucenicii lui se duseseră în cetate să cumpere bucate).*

Pe Samarineni Evreii îi ureau de moarte. Stând Isus de vorbă cu Samarineana, a arătat că împărăția mesiană nu este numai pentru Evrei, ci pentru toți oamenii, așadar și pentru Samarineni.

9 și 10. *Deci a zis lui muierea Samarineană: „cum de tu, fiind Iudeu, ceri să bei dela mine, muiere Samarineană? Căci Iudeii nu vorbesc cu Samarinenii? Răspuns-a Isus și a zis ei: „de ai ști darul lui Dumnezeu și cine este carele grăiește ție: dă-mi să beau, tu ai fi cerut dela dânsul și ți-ar fi dat apă vie”.*

„Apa vie” este darul care se revarsă din învățăturile Domnului. Precum apa potolește setea, așa potolește și darul setea sufletului; precum curăță apa trupul de murdăria, tot așa curăță și harul sufletul nostru de murdăria păcatului, și precum fără apă nu se poate închipui roadă, înțocmai așa nu se poate închipui nici roadă sufletească fără har.

11 și 12. *Zis-a lui muierea: „Doamne, nici nu ai cu ce scoate apă, și fântâna este adâncă; dară apă vie de unde ai? Au doară tu ești mai*

mare decât Iacob, părintele nostru care ne-a dat nouă fântâna aceasta, din care și el a beut și feciorii lui?”

Din cuvintele spuse mai înainte de către Isus, femeia observă că Isus nu este numai un simplu Iudeu, de aceea îi zice: „Doamne” adică domnule. Femeia înțelege cuvintele lui Isus mai întâi așa după cum le rostise, din cuvânt în cuvânt. Pe urmă însă se convinge că Isus nu este om de toate zilele, de aceea îl aseamănă cu patriarhul Iacob. Samarinenii, cu toate că erau o amestecătură de samarineni cu păgâni, se socoteau urmași ai lui Iacob.

13 și 14. *Răspuns-a Isus și i-a zis ei: „tot celce va bea din apa aceasta, va înseta iarăși. Însă celce va bea din apa pe care eu o voi da lui, va fi întru el izvor de apă curgătoare în viața de veci”.*

Celce primește, prin credință, învățăturile și harurile dumnezeiești, acela are o avere nespūsă de mare, având o putere luminătoare și curățitoare care-l conduce în viața fericită de dincolo de mormânt.

15. *Zis-a către dânsul muierea: „Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetoșez, nici să nu mai vin aici să iau apă”.*

Femeia încă nici acuma n'a înțeles pe deplin că Isus i-a vorbit despre o apă spirituală, despre apa harului sfințitor.

16. *Zis-a ei Isus: „mergi și chiami pe bărbatul tău și vino aici”.*

Isus, care conducea convorbirea, a început anume să-i aducă aminte de bărbatul ei și astfel să o facă să-și mărturisească întregă păcătoșenia sa.

17 și 18. *Răspuns-a muierea și i-a zis lui: „nu am bărbat”. Zis-a ei Isus: „bine ai zis: nu am bărbat, căci cinci bărbați ai avut, și acum pe cine-l ai, nu-ți este bărbat: iată adevărat ai zis”.*

Cei cinci bărbați dintâi au fost legiuitori iar acesta nelegiuit.

19. *Zis-a lui muierea: „Doamne, văd că proroc ești”.*

Prin acest răspuns femeia își recunoaște atât păcătoșenia sa, cât și aceea că Isus nu poate fi om de toate zilele, ci cel puțin proroc.

20. *Părinții voștri s'au închinat în muntele acesta; și voi ziceți că în Ierusalim este locul, unde se cade a se închina”.*

Femeia samarineană, văzând că Isus de a face cu un proroc, îl întreabă, care este legea cea mai bună, a Iudeilor ori a Samarinenilor. Acești din urmă avuseseră adică, înainte cu vreo 200 de ani această convorbire, o biserică pe muntele Garizim de lângă Sichem, și ei erau de părerea că numai rugăciunea rostită pe acel munte e bineprimită de Dumnezeu. Iară Iudeii erau de părerea că numai cea rostită în templul din Ierusalim o primește Dumnezeu.

21. *Zis-a ei Isus: „muiere, credemă că va veni vremea, când nici în muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui”.*

Prin cuvintele acestea Isus arată că atât religia Iudeilor cât și a Samarinenilor se va sfârși, și în locul ei va păși religia lui Isus, creștinismul, care nu este legată de un anumit loc de închinare, cum erau Iudeii și Samarinenii, ci dimpotrivă, toții se vor închina pretutindeni.

22. *Voi vă închinați căruia nu știți; noi ne închinăm căruia știm, căci mântuirea din Iudei este.*

Iudeii de aceea știau cui se închinau, fiindcă ei erau siguri că Mesia cel mult încredințat, întru care se vor feriți toate neamurile pământului, va eși din sânul lor.

23 și 24. *Ci vine vremea, și acum este, când închinătorii cei adevărați se vor închina Tatălui cu spiritul și cu adevărul, căci și Tatăl astfel de închinători caută. Spirit este Dumnezeu și cine se închină lui, se cade să i-se închine cu spiritul și cu adevărul.*

Dupăcum, în stihul de mai înainte, a așezat față în față religia Samarinenilor și a Iudeilor, așa pune acum, față în față cu aceste două, religia creștină pe care el o propovăduiește. Închinătorii ce noi se cade să i-se închine nu numai într'un anumit loc, legați de materie așadară, ci cu spiritul, ori unde și ori când. Închinarea din Vechiul Testament a fost numai o închinare simbolică, figurată, pentru că tot ce era în Vechiul Testament numai însemna sau arăta Noul Testament. În religia creștinească această închinare va fi aievea, va fi adevărată.

25. *Zis-a lui muierea: „știu că va să vie Mesia (carele se cheamă Hristos); când va veni acela, ne va spune toate“.*

Muierea a început a înțelege că Isus vorbea despre împărăția mesiană, de aceea a spus că și ea are credință vie în Mesia celce va să viadă.

26. *Zis-a ei Isus: „eu sunt celce grăiesc cu tine“.*

În fața Iudeilor Isus încă niciodată nu s'a numit pe sine atât de hotărât Mesia, ca acum, vorbind cu Samarineanca.

27. *Și atunci au venit ucenicii lui și se mirau că grăia cu muierea; însă nimeni nu i-a sis: „ce cauți?“ sau „ce grăiești cu dânsa?“*

Ucenicii veneau din Sichar și au rămas uimiți când l-au văzut grăind cu o femeie din Samaria, care în fața lor era spurcată, n'au îndrăznit însă să-i ceară lămuriri.

28 și 29. *Iară muierea și-a lăsat vadră și a mers în cetate și a sis oamenilor: „veniți și vedeți pe omul care mi-a spus mie toate câte am făcut; au doară acela este Hristos?“*

În fericirea ei de a fi descoperit pe Mesia, femeia nu-și uită numai de apa, după care venise, ci și de vadră. În fericirea ei își recunoaște acum, în fața tuturor păcătoșenia ei, pe care i-a descoperit-o Isus.

30. *Deci au ieșit din cetate și au venit la dânsul.*

Atât de convingător le-a povestit muierea celor de acasă celce se întâmplase cu dânsa la fântână, încât oamenii își lăsară lucrurile de o parte și veniră să-l vadă pe Mesia. În clipa aceasta ei se aflau numai pe cale încă până să sosească la fântână, între Isus și învățăceii săi s'a întins următoarea convorbire.

31—34. *Iară între acestea l-au rugat pe el ucenicii, zicând: „Dascăle, mândăncă!“ Inșă el a sis lor: „eu am a mânca bucatele pe cari voi nu le știți“. Iară ucenicii grăiau întru sine: „au doară i-au adus lui cineva să mândănce?“ Zis-a lor Isus: „mâncarea mea este să fac voia ce-*

luice m'a trimis, să săvârșesc lucrul lui“.

Interesant e, cum trece Isus aici dela hrana trupească la cea sufletească, întocmai cum trecuse, în convorbirea cu Samarineanca, dela beutura trupească la cea sufletească. »Mâncarea mea este, să fac voia celuice m'a trimis, să săvârșesc lucrul lui« sunt cuvinte de un înțeles foarte adevărat. Adecă precum, pentru cei mai mulți oameni, cea mai mare plăcere este mâncarea cât mai bună și nu ai multă așa mai mare plăcere a împlini voia lui Dumnezeu și a săvârși lucrul lui, adecă mântuirea oamenilor.

35. *Au nu voi niceți: încă patru luni sunt și secerișul vine. Iată sic vouă: ridicați ochii voștri și vedeți holdele, că sunt albe și aproape de seceriș.*

Văzând Isus că se apropie Samarinenii, ca să se convingă dacă aievea e Mesia celce vorbise cu muierea, i-a venit în minte icoana holdelor ce sunt gata să se coacă, de aceea le-a zis lor: precum voi, uitându-vă la holde, ziceți că încă patru luni sunt până la seceriș, așa vă zic și eu vouă, văzându-i pe acești Samarineni, apropiindu-se și interesându-se de Mesia: vedeți, holdele sunt albe și aproape de seceriș, adecă, iată Samarinenii au înțeles că a sosit Mesia, ei văd că holda, adecă împărăția mesiană, este coaptă adecă sosită și gata de seceriș, pe când Iudeii nu vreau să observe lucrul acesta, rămânând afară din împărăția lui Mesia.

36. *Și celce va secera, plată va lua; și va strânge rodul întru viața vecilor, că să se bucure împreună și celce seamănă și celce seceră.*

Isus este celce seamănă, învățăceii sunt celce seceră. Fiindcă Isus a sămănat, învățăceii n'au decât să secere. Acest secerat însă este împreună cu o răsplătă, cu câștigarea de oameni noi pentru împărăția cerurilor.

37 și 38. *Căci de aceasta este cuvântul adevărat, că altul este celce seamănă și altul celce seceră. Eu v'am trimis pe voi să secerăți, unde voi nu v'ați ostenit: alții s'au ostenit și voi ați intrat întru osteneala lor“.*

Sub »cuvântul« aici este de a se înțelege: proverbul, zicala. »Alții« adecă prorocii.

39. *Iară din cetatea aceea mulți au crescut într'insul din Samarineni, pentru cuvântul muierei care mărturisisea: „mi-a spus toate, câte am făcut“.*

Sf. evanghelist Ioan recunoaște aici, ce mare influență a avut asupra Samarinenilor mărturisirea muierei.

40. *Iară dacă au venit la dânsul Samarinenii, l-au rugat ca să rămână la ei, și a rămas acolo două zile.*

Din acest stih se vede marca deosebire dintre Iudei și Samarineni. De Iudei de câte ori n'a trebuit să fugă Isus, că altfel l-ar fi omorât, măcară atâta le predicase. Samarinenii numai odată l-au văzut și l-au și rugat să rămână la ei.

41 și 42. *Și cu mult mai mulți au crezut, pentru cuvântul lui. Iară muierei-i siceau: „de acum nu mai credem pentru vorba ta, căci înșine am văzut și știm că acesta este în-*

tr'adevăr Mântuitorul lumii Hristos“.

Din aceste două stihuri se vede, ce mare isbândă a avut Isus în acele două zile, între Samarineni.

* * *

Samarineanca a avut suflet cinstit, cu toate că era păcătoasă. De aceea a răsplătit-o Dumnezeu, întorcându-se la Isus sute de concetățeni de ai ei. Sfânta Tradițiune ne povestește că această Samarineancă s'a botezat și a devenit sfântă. În biserica latină ziua ei se sărbătorește la 20 Martie. — Samarineanca și-a mărturisit cinstit păcatele înaintea lui Isus, de aceea a răsplătit-o Dumnezeu cu aceea că ei i-a spus mai curat că el este Mesia. — Harul lui Dumnezeu seamănă în multe privințe cu apa, dupăcum am arătat la tâlcuirea stihurilor 9 și 10 Harul lui Dumnezeu este izvor de apă curgătoare în viața de veci.

Părintele Iuliu

Agru-l la Alba-Iulia

Dumnezeu trecută (19 l. e.) a fost pentru credincioșii uniți din Cetatea lui Mihai Viteazul și mai ales pentru membrii Agru-lui de acolo o zi de sărbătoare deosebită. Susnumita asociație, în fruntea căruia cu cinste stă d. N. Velican a organizat o sărbătoare festivă, având și concursul unor oaspeți străini, anume invitați pentru aceasta, a corului Academiei de teologie din Blaj.

Tinerii leviți ai Seminarului blăjan au ajuns la Alba-Iulia dimineața la ora 10 deodată cu Rvs. Gh. Dănilă canonic la Blaj, președintele Agru-lui arhidiecezan, însoțiți fiind de pâr. Dr. S. Todoran profesor și prefect de studii și de d. pâr. prof. C. Cherebățiu, conducătorul corului.

Sf. liturghie s'a slujit la biserica din Mărieri. A pontificat pâr. Dănilă, însoțit de M. O. DD. V. Ursică și I. Magda, P. O. DD. Cucui și Hațiegan. Biserica a fost neînchipuită pentru mulțimea credincioșilor cari au fost de față. A cântat corul teologilor și a predicat, cu multă însuflețire și cu multă tărâie pâr. Dr. S. Todoran.

După sf. liturghie, s'a făcut procesiune, publică mult și ales cu preoții în frunte, până la biserica din Lipoveni, unde procesiunea s'a terminat cântându-se doxologia.

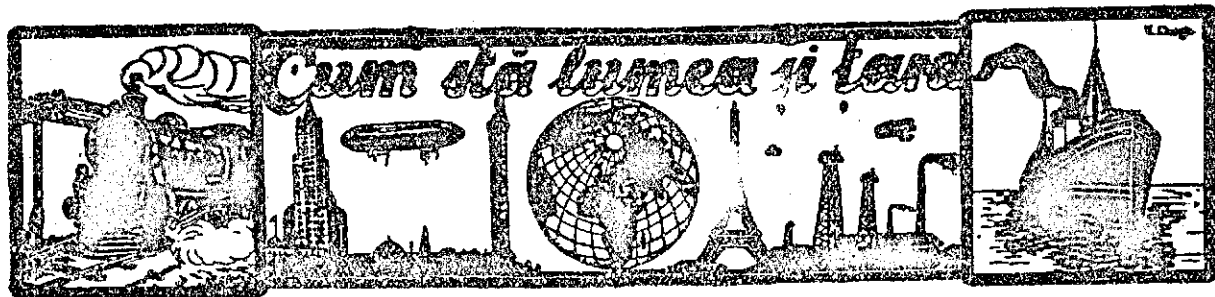
A urmat apoi o masă comună a oaspeților și localnicilor, la Casina meseriașilor români. Aici d. N. Velican, în numele Agru-lui din Alba-Iulia mulțumește pâr. canonic Dănilă și celorlalți oaspeți pentru concursul dat. Pâr. protopop Ursică face pomozirea marelui răposat Mitropolit Vasile Suciuc și a altor înaintași ai săi, mulțumind totodată și localnicilor cari au știut să aprecieze cum se cuvine strădania oaspeților străini.

După masă s'au vizitat monumentele mai de seamă ale orașului, iar la ora 5 d. m. Corul teologilor a dat un bine reușit concert compus din 10 puncte, cântări și declamări. La concert a vorbit pâr. canonic Dănilă, purcedând din cuvintele: »Nimeni nu poate avea pe Dumnezeu de tată, dacă nu are biserica de mamă“.

Seara la ora 9¹/₂ oaspeții străini, dupăce au prilejuit, prin cuvântările, corurile și declamările lor clipe de neuitat, au părăsit localitatea.

Unul din cei de față

Trimitem porumb în Grecia. Țara muntoasă din sudul peninsulei balcanice, sărăcită și de războiul civil de dinainte de Paști, are lipsă mare de porumb (cucuruz). În săptămâna trecută s'a adresat țării noastre, cerând să-i vândă șase mii de tone porumb. În curând va mai cumpăra zece mii de tone.

De pretutindeni și dela noi

Cea mai mare mașină de sburat a Rușilor s'a prăbușit

La sfârșitul săptămânii trecute s'a întâmplat la Moscova o groaznică nenorocire. Cel mai mare avion al bolșevicilor, care purta numele de „Maxim Gorki”, ciocnindu-se în aer cu o mașină mai mică, s'a prăbușit la pământ, îngropând sub dărâmurile sale pe toți oamenii cari se găseau în avion și cari toți au murit.

Avionul „Maxim Gorki” avea 8 motoare și o forță totală de 7000 cai. El avea loc pentru 70 de oameni și putea să străbată fără coborire 2500 km. Lungimea avionului era de 32 metri, iar lărgimea aripilor 63 metri.

La înălțime de 700 metri un avion mai mic, poruncit să facă paradă uriașului care ducea pe oameni la petrecere, s'a ciocnit cu o putere cumplită de „Maxim Gorki” frângându-i aripile. În clipa următoare trupul marelui avion a început să se prăbușească. Rezervoarele de benzină au luat foc și cei 47 de oameni aflați pe avion cădeau la pământ arzând ca niște faclii.

Peste câteva minute falnica pasăre de oțel și aluminiu era un morman de ruine, la pământ, între cari se mai vedeau numai mâni, picioare și alte rămășițe omenești, înegrite de fum și arse.

Nenorocirea dela Moscova a umplut de jale întregă Rusia. Avionul „Maxim Gorki” a fost o mașină de fală a bolșevicilor, pe care o foloseau pentru scopuri de propagandă, de răspândire a ideilor bolșevice.

Zile de iarnă în luna Maiu

În țările Apusului a nins — Zăpadă groasă de mai mulți metri — Pagube mari în pometuri și în grădinile de zarzavat

Din apusul Europei, spre sfârșitul săptămânii trecute, au venit știri aproape de necrezut. În Franța a căzut zăpadă bogată, ca în cea mai sălbatică iarnă. În apropiere de pasul Sf. Bernard, în munți, zăpada a atins înălțimea de 7—8 metri. La hotarul dintre Franța și Italia, zăpada cea mare a cutropit toate casele, astupând ușile și ferestrele, încât oamenii au trebuit să muncească ceasuri de rând până ce au putut ieși din case.

Zăpadă foarte multă a căzut și în Anglia, unde ea, în unele ținuturi, a ajuns la înălțimea de un metru. Și asta nu numai în munți, ci chiar și la câmpie. Frigul este pe alocuri și de 20 grade sub linia de înghețare. În ținutul Kent toți pomii roditori au suferit îngrozitor de ger, înghețând. În ținutul Beldford oamenii s'au trudit să-și apere pomii

de îngheț, așezând cuptoare în grădini și făcând foc din greu. În alte părți țării au făcut în jurul grădinilor focuri multe, slobode, cari au acoperit de fum vai și județe întregi. Puțină nădejde este însă, de mântuirea pomilor. Economii sunt desnădăjduți și plâng de atâta durere. S'au prăpădit și toate legumele.

Tot în Anglia s'a întâmplat că oile scoase la pășune, în unele părți, au înghețat.

Iarna care a făcut atâtea pustiiri, precum arătăm mai sus, și-a întins împărăția întârziată și mai spre răsărit. Din Tirol și din alte părți ale Austriei încă vin asemenea vești rele. De greutatea zăpezii, crengile arborilor s'au rupt, astfel că mulți ani încă acești pomi nu vor putea produce. Despre ierni în luna Maiu nu-și aduc aminte nici oamenii cei mai bătrâni. Mare pacoste pe bieții locuitori ai acelor țări și ținuturi.

Să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne ferească de asemenea pedepse.

Cum sunt oamenii

Un orb, care după mulți ani și-a redobândit vederea, a rămas îngrozit de fețele omenești pe cari le-a văzut în jurul său

Întâmplarea de mai la vale s'a petrecut aievea, de curând, în țara Englezilor, la Londra. Un bărbat mai tânăr, care la vârsta de 3 ani orbise și de atunci nu a mai văzut lumea, a fost dus de rudeni la o clinică, unde doctorii l-au operat, acum de curând. Operația a reușit în chip minunat și bietul orb și-a redobândit vederea de care și uitase.

În clipa când fostul orb a văzut, el a scos un țipăt îngrozitor, ca de mare spaimă, și cu amândouă mâinile a început să-și acopere ochii, ca să nu vada. Doctorii au rămas foarte uimiți de spaima orbului vindecat și l-au întrebat mai târziu, pentru ce a strigat? A avut poate vre-o durere mare?

Orbul a spus că nu de durere a strigat, ci de groază, când a văzut fețele omenești. El dela vârsta de 3 ani nu-și mai aducea aminte, cum sunt oamenii, ci numai își închipuia ca în vis. El, orb fiind, în închipuirea lui îi vedea pe oameni foarte frumoși, cu fețele netede, curate, frumoase, dulci și prietenoase. Iar când i-s'au deschis ochii trupești și i-a văzut scârboși, încrețiți, păroși, cu guri largi, adânci, cu ochi mincinoși, vicleni, l-a cuprins groaza și i-a părut rău că i-s'au deschis ochii. El a găsit că nici chiar copiii, nici tineretul, fețele și feciorii, cu obrații spoșiți, nu sunt așa, cum îi credea el în închipuirea lui.

Mai spunea orbul, că toată lumea și-a închipuit-o mai frumoasă, mai colorată, mai veselă decum a găsit-o după

orbie, aproape să înnebunească de spaimă când a văzut realitatea.

El, din clipa când vede, umblă tot tăcut, îngândurat, și cât poate mai mult cu ochii închiși.

Regele George se va întoarce pe tronul Greciei?

Se încheagă tot mai mult svonul după care Regele George al Greciei se va întoarce pe tronul Greciei. Chiar războiul civil, care a învrăjbit pe frați mai lunile trecute, a avut ca pricină frica unora dintre Greci că țara lor va deveni iarăși regat.

Venizelos mai ales, care a detronat pe fostul rege, și a făcut republica, era tare îngrijorat că toată opera lui va fi stricată, adevărat exregele George se va întoarce iarăși pe tronul pe care l-a părăsit de silă. Ca să împiedece acest lucru, Venizelos a făcut război între frați, a fost învins și condamnat la moarte în lipsă.

Svonurile de mai sus s'a făcut tot mai auzite de atunci încoace. Mai nou primim știre că guvernul grec a dat porunca miniștrilor sai din țări străine, ca ei să întrebe că ce-ar zice celelalte țări, dacă Grecia și-ar aduce în țară pe regele izgonit. Așteptăm și noi, ca și ei, răspunsul țărilor.

Generalul Dumitrescu a fost condamnat

Procesul generalului Dumitrescu, fostul inspector general al jandarmeriei, s'a terminat. A început acum sunt vreo două luni și s'a sfârșit sâmbăta trecută.

Am spus, la timpul său, învinuirile ce se aduc fostului comandant al jandarmeriei. Era vorba despre câteva milioane Lei pe cari generalul trebuia să-i întrebuințeze pentru armată, i-a băgat însă în buzunarul său. Judecătorii au cercetat și au aflat că acest lucru este adevărat. Și pentru această faptă, generalul Dumitrescu a fost condamnat la cinci ani închisoare și la degradare militară. I-s'a luat apoi dreptul de a mai purta decorațiuni.

Alți doi colonei, pe nume Gh. Crivăț și Gh. Lețu au fost condamnați la câte doi ani închisoare, la pierderea dreptului de a purta decorații și vor fi dați afara din armată. Toți trei condamnații, împreună, vor mai trebui să plătească 15 mii Lei despăgubiri de judecată. Condamnații au fost duși, încă în aceeași zi, la Jilava. Advocații lor au făcut recurs.

Național-Tărăniștii au ținut adunare mare la Craiova

Partidul național-tărănesc a anunțat încă de mai înainte că o să înceapă campania de răsturnare a guvernului. Dumineca trecută s'a ținut prima întrunire de acest fel, la Craiova.

Au fost de față, după unele ziare bucureștene, ca la patruzeci mii de țărani. Când a văzut atâta flamură de om, d. Dem. I. Dobrescu, fostul primar al Capitalei, a propus să se trimită la București o telegramă în care să se scrie:

La Craiova, Potârca a răsturnat guvernul.

Fruntașii partidului au ținut vorbiri, arătând că guvernul trebuie să plece, să facă loc unui guvern național-țărănist.

La începutul lunii ce vine se va ține o astfel de întrunire și la Cernăuți, la care d. Iuliu Maniu a fost rugat să ia și D. Sa parte.

Serbare școlară la Blaj. Reuniunea Mariană a Școlii Comerciale Superioare de băieți a aranjat în duminica trecută o din loc ședință festivă. Au fost de toate zece puncte, coruri, cântări din flaut și vorbiri. A vorbit pâr. Ioan Suciu, conducătorul Reuniunii despre Reuniunile Mariane, un student despre evanghelia lui Hristos și evanghelia lumii și un elev despre Iustin Nicoară, un tânăr inginer român, astăzi mort, care a dus o vieță creștinească vrednică de imitat. Au fost și proiecțiuni, câteva scene din vieța marianistului Domenico Savio, însoțite de lămuriri pâr. Suciu. Ședința a fost bine reușită. Sala de gimnastică a liceului de băieți a fost plină de lume.

Ziua laptelui. Marți, în 21 l. c., s'a sărbătorit la Blaj ziua laptelui. În sala de gimnastică a liceului de băieți, elevii au ascultat cuvântările dlor: S. Gîzdavu, prefectul jud., Dr. T. Bad, medic de circumscripție și Dr. Costea, medic veterinar în Dumbrăveni. Toți au arătat ce însemnătate mare are laptele, cu tot ce se poate face din el, pentru sănătatea omului. Tot în aceeași zi s'a sărbătorit ziua laptelui și la Institutul Recunoștinței, de către Școlile de fete de acolo.

O mie de hectare sămănături au fost nimicite de grindină. În ultima zi a săptămânii trecute, s'a abătut o furtună cumplită asupra unei părți din țară. În Oltenia, jud. Romanași, furtuna a fost însoțită de o ploaie puternică și de grindină cât ouăle paserilor. Cădea grindina ca șrapnelele în timpul războiului. Pagubele pricinuite sunt foarte mari. E destul să știm că într'o singură regiune, pe la Giuvănești, au fost nimicite o mie de hectare de sămănături de grâu. Deasemenea au fost nimicite întinderi mari de vie și grădini de legume. Ferească Dumnezeu!

Au năvălit cărăbușii. În câteva comune din apropierea Brașovului au năvălit atâția cărăbuși (gândaci de Malu) cum nu se știe să se mai fi văzut în părțile acelea. Stau îngrămădiți pe crengile și frunzele pomilor cum stau clochii de struguri pe vița de vie. Locuitorii sunt foarte îngrijorați căci sunt în pericol de a fi nimicite toate grădinile de pomi.

Un automobil se ciocnește cu o căruță. Nenorocirea aceasta s'a întâmplat în prima noapte a acestei săptămâni. Un automobil fugea cu viteză mare spre București. O furtună puternică însoțită de ploaie s'a abătut pe acolo. La o colitură automobilul s'a ciocnit cu o căruță ce venea din partea contrară. O femeie a fost omorâtă pe loc, iar ceilalți călători au fost răniți.

Aducem ceapă din Egipt. Într'o dare de seamă asupra lucrurilor ce le aducem din alte țări, am citit că zilele trecute au sosit în țară 45 de vagoane de ceapă și 5 vagoane de usturoi din Egipt. În vremea asta, grădinile noastre stau pustii. Deabia vezi prin ele un strat două, tocmai atâta câtă se folosește până-l verde. Apoi dacă noi stăm cu grădinile nelucrate și aducem ceapă din Egipt, atunci să nu ne așteptăm la prea mare bine. Căci binele nu vine așa, mură'n gură. Ca să vie, trebuie să muncim.

A murit de durere. Duminica trecută a fost înmormântat fostul mareșal al Poloniei, Pilsudski. Un ministru a fost atât de supărat de moartea mareșalului, încât s'a îmbolnăvit cât ce s'a întors dela înmormântare. Medicii chemați în grabă au spus că s'a îmbolnăvit de supărare. Peste câteva ceasuri, a murit și el.

Și-a lăsat averea statului român. Înainte cu vreo 10 ani, o româncă s'a stabilit la Budapesta. Săptămânile trecute ea a murit și fiindcă nu avea nici un moștenitor, testamentul a fost deschis de oamenii legii. Ea a trecut toată averea sa statului român, în care a copilărit, a crescut și a trăit multă vreme și pe care l-a purtat mereu în suflet pe me-leagurile străine unde a aruncat-o soarta. Ministrul român dela Budapesta, a fost invitat să ia în primire tot ce a lăsat ea statului nostru prin testament.

Un autobuz se aprinde în mijlocul străzii. Un autobuz din București s'a aprins, ziua în amiaza mare, în următoarele împrejurări. În drumul său s'a ciocnit cu un tramvalu. Lovitura a fost atât de puternică, încât s'a spart rezervorul cu benzină și a luat foc. De aici s'a aprins întreaga mașină. Taxatorul și șoferul au lăsat totul acolo și au fugit. Din fericire în mașină nu era decât un singur călător. Acesta a fost ars pe mâini și pe față încât a trebuit să fie dus la spital.

Un copil de șapte ani fuge dela părinți. Locuitorul Ștefan Văcuță din Constanța s'a plâns poliției, încă în jurul sf. sărbătorii ale Paștilor, că un copil al său, de șapte ani, a dispărut de acasă. Poliția a început imediat cercetări, și acum după 20 de zile lipsă, el a fost găsit. Se afla singur, pe marginea unui lac din acelaș județ, și se juca. Nu se știe sigur că de ce a fugit, se pare însă că micul fugar nu e în toate mințile.

De 13 ani și șef de bandă de hoți. Poliția din Cluj a pus mâna pe o bandă de hoți cari șterpeleau sume mai mari sau mai mici de prin buzunare și de prin prăvălii. Din bandă fac parte băieți tineri, sub 15 ani. Șeful are 13 ani. S'a dovedit că familiile lor nu îngrijeau de loc de el, și astfel el au ajuns ca dela vârsta fragedă de 13—15 ani să înfunde pușcările.

Cel mai gras om din lume e un neam, pe nume Leo Sloma, care trage la cântar 183 de kg. Deoarece e cel mai gras om din lume, are de lucru cu felurii oameni. Mai ales ziaristii mereu îi întreabă, mereu îl descoasă. Taturora le spune că a cam slăbit, că înainte vreme cântărea 195 de kg. El e căsătorit cu o crâșmăriță. Căsătoria a fost cu haz. Crâșma nevastăii lui de azi o ducea greu de tot. Ce și-a zis stăpâna atunci? O să mă mărit cu grasul acesta și atunci lumea o să vină să-l vadă ca pe o minune și vrând, nevrând, vizitatorii vor lua și câte un țap cu bere. Așa s'a și întâmplat. Astăzi îi merge foarte bine cu crâșma.

S'a urcat prețul grâului. În ultimul timp s'a urcat simțitor prețul grâului. Motivul acestei urcări e faptul că suntem în plină primăvară, când de obicei se întâmplă așa, și pe lângă asta două țări străine Belgia și Italia au cumpărat dela noi, în ultimul timp, mult grâu. Și prețurile după asta umblă. Când cererea crește, și ele cresc. Când nu-ți cere nimeni marfa, prețul marfei scade.

A trăit 119 ani. În săptămâna trecută a murit la Tortucala un bătrân care a ajuns a frumoasa vârstă de 119 ani. Moartea l-a venit dintr'odată. Câteva zile înainte de moarte, el a fost văzut la munca câmpului, căci bătrânul a muncit mereu, în tot decursul vieții.

Cea mai mare lumânare din lume se află la o biserică italiană din New-York și are povestea ei destul de interesantă. Iată-o. Un italian stabilit în America a fost condamnat la moarte, dupăcum spunea el, pe nedreptul. Impotriva judecății a făcut apel. Înainte de judecarea apelului el s'a rugat așa lui Dumnezeu: „Doamne, scapă-mă de osândă. Te rog fierbinte, din tot sufletul meu”. Și de fapt, italianul a scăpat de moarte. Judecătorii cel noi l-au găsit nevinovat și l-au pus pe picior liber. Drept mulțumită, italianul a dăruit unei biserici cea mai mare lumânare din lume. E înaltă de 10 m. și are o greutate de 500 funți. Pe suprafață are pictate chipuri după întâmplările din Biblie, foarte frumos pictate. Lumânarea va arde, în continuu, ziua și noaptea, 5 ani de zile. Iar italianul care a scăpat de osânda morții, dimineața când pleacă la lucru și seara când se întoarce, în fiecare zi, intră în biserică, închinându-se alături de lumină și se roagă fierbinte.

Au fost îngropați de vii. La niște mine vechi din Japonia s'a întâmplat de curând o cumplită nenorocire. Vreo 84 de muncitori lucrau în mină. Din pricina unei explozii, peretele de deasupra al minei s'a surpat, acoperind sub dărâmături pe cei 84 de muncitori. Nici unul n'a putut fi scăpat, toți și-au găsit moartea acolo în întunerecul nesfârșit al pământului.

Cel mai bătrân om din București. În Capitala țării s'a deschis o expoziție care arată vizitatorilor, în mic, tot trecutul Bucureștilor. Cu acest prilej s'a făcut și un concurs ca să se găsească cel mai bătrân om al capitalei, adică acela care a văzut cu ochii săi cum era înainte vreme și cum e azi Bucureștii. A fost găsit cel mai bătrân un oarecare Vasile Toma, născut la 1826, are adică 109 ani. Are acte în regulă dela primarul de pe vremea aceea. El a primit un premiu de cinci mil de Lei și o pensie de o mie de Lei pe lună până la moarte.

† **Eugenia Pop n. Vintilă**, soția pâr. Nicolae Pop, profesor pensionar în Blaj, a trecut în lumea dreptilor luni în 20 l. c. în vârstă de 69 de ani, în al 47-lea an al fericitei sale căsătorii.

S'a stins după o boală scurtă, dar necruțătoare, împărtășită fiind cu Sf. Taine, meri-tuie pentru drumul fără întoarcere al veșniciei.

A fost înmormântată miercuri, în 22 l. c. petrecută fiind pe drumul mormântului de multă și aleasă lume, blăjeni și străini. Din Blaj au fost de față și școlile în frunte cu directorii și profesorii.

O deplânge nemângăiatu-i soț, un fiu și două fiice, precum și numeroase alte rudeni. D. prof. Dr. Coriolan Suciu și-a pierdut în răposata pe mult iubita-i soacră.

Rugăm pe bunul Dumnezeu, să mângăie, întristata familie, iar pe răposata să o așeze „unde toți drepții se odihnesc”.

Cum să cruțăm?

Îndată după întemeierea acestei tovărășii de cruțare se înscrise peste 500 de membrii, cei mai mulți din Altstätten. Dară nu peste mult se înscrieră și cei de prin comunele învecinate. În toate aceste comune este un cassar care primește contribuțiile și le trimite în fiecare săptămână la casa principală din Altstätten. Tot la doi ani se face o nouă serie de subscripțiuni, pentru că altfel cei ce s'ar înscrie mai târziu ar trebui să plătească prea mult. Tovărășia din Altstätten are deja mai multe serii, dintre cari multe fură plătite. Seria cea dintâi s'a repătit membrilor în anul 1893 plătindu-li-se cu totul 118.000 franci, adică li-s'au plătit familii contribuțiile de săptămână; afară de aceea s'a mai plătit membrilor, cari au repășit în decursul celor 13 ani, 82000 franci. Așadar suma cruțată a fost cam de 200.000 franci. Câte lacrimi s'au șters prin banii aceștia, și câtă mizerie și neaaz s'a alinat și s'a împiedecat!

Împărțirea seriei a doua s'a întâmplat în primăvara din urmă, suma a fost de 50.000 franci, iară cei ce au repășit au primit 49.000 de franci. Suma totală împărțită a fost așadar de 99.000 franci.

Cu ocaziunea împărțirilor s'au întâmplat unele scene cu adevărat mișcătoare. Membrii nu-și puteau închipi cum li-s'au mărit contribuțiunile săptămânale de câte 16 ori 500 centime, la 100, 1000 ori chiar 5000 franci. Se întâmpla adese că unii plângeau de bucurie. Cu lacrimile în ochi și uimiți strângeau mâinile cassarului, spunând că ei nici de cum nu-și pot da seamă cum s'a adunat în așa vreme scurtă o sumă așa de mare, doară ei tot așa au trăit și în timpul din urmă ca și mai înainte, cel mult că au beut cu câte un pahar, de rachiu, de vin, ori de bere, mai puțin ca mai înainte. Un lucrător holteiu zise: „Până acuma cheltuiam câte 3 franci la săptămână, pe beutură și pe tutun; de trei ani încoace am abzis de amândouă, și acuma am 300 franci“. Altul, care este cap de familie, avea năravul să bea în fiecare duminică câte o jumătate litru de vin. Nevasta îi tot năcăjia să-și depună acei bani cel puțin pentru câteva vreme la „Albina“. În urmă îi făcuse pe voie. În loc să meargă la cărciumă rămânea regulat acasă, ocupându-se de copiii săi, ori făcând plimbări prin pădure. După 13 ani aduse cu bucurie marca sumă de 100 franci și împărțind banii pe masă, exclamă: „De acuma vom depune la „Albina“, în fiecare săptămână, câte 3 franci, ca să aibă ceva și copila noastră care acuma a scăpat dela școală“. Așa s'a și întâmplat. Iară astăzi, după încă odată 13 ani, familia aceasta are un libel de depunere cu aproape 5040 franci. — Fără îndoială că frumoși bani albi pentru zile negre! O familie de lucrători membră la „Albina“ deja din anul 1879. Tatăl nu merge la cărciumă decât foarte rar; mama e lucrătoare foarte bună și o gospodină și mai bună, iară cei șapte copii sunt creșcuți foarte bine. Copiii împintenați de pilda părinților începură și ei a depune la „Albina“, îndatăce începură a câștiga câte ceva. Astăzi, această familie are, la această în-

soțire, o avere de peste 17.000 franci. Nu sunt aceste pilde de cruțare cât se poate de minunate, scoase din viața de toate zilele? Nu este acesta un rezultat mare și o dovadă ea și între împrejurările grele de astăzi se mai poate pune câte ceva la o parte?

La toată întâmplarea că mai cu seamă cassarul are să fie foarte suminte; pentru că se întâmplă că mulți la sărbători mari, ori pentru ospete și alte bucurii ori năezuri, își cer banii îndărăt. Cu astfel de ocaziuni cassariul are să arete ea și când în clișita aceea n'ar avea nici un ban, ori că atunci n'ar avea vreme de plătit, căci după aceea nici unul nu mai gândește să-și scoată banii. Când e apoi la adică, cu toții îi sunt mulțumitori cassarului pentru că a fost așa de *predător*.

Încă și acuma crește în continuu depunerile la „Albina“. În anul trecut s'au deose 130.000 franci, în anul 1934 au intrat 92.387 franci 65 centime. Cu puțin înainte s'a deschis o serie nouă de depuneri, a opta, având 750 membri. Avera tuturor membrilor „Albinei“ din Altstätten este de 535.000 franci, dintre cari numai cametela fac peste 90.000 franci. Dară Elveția este țară cu adevărat de Dumnezeu binecuvântată, căci nu numai într'un oraș, ori în doră-trei sate sunt astfel de însoțiri, ci fiecare comună și fiecare județ numit „kanton“ își are însoțirea sa. Așa în kantonul St. Gallen, cu 228.000 de locuitori, suma totală a cruțărilor a fost la sfârșitul anului 1894 de 1.416.496 franci 99 centime, iară a întregii țărișoare, de 79.576.116 franci 32 centime.

In grădinița cu flori

— Stânjânelul —

Stânjânelul e podoaba grădinițelor cu flori. Infloresce repede după ce dă primăvara.

În pământ are tulpini groase și scurte. Din mugurii dela vârful acestor tulpini, cât ce se încălzește, ies frunzele lungi ca niște săbii.

Dintre frunze repede se arată un luger lung, în vârf cu două-trei flori mari, albastre. Florile sunt atât de minunate, că nici nu ne vine să le atingem. Trei frunzute ale florilor, colorate în violet spânzură în jos, iar alte trei frunzute de aceeași culoare sunt refrante în sus. Firișoarele din mijlocul florii — staminele — cari poartă în vârf praful mărunț, ce va ajuta să se formeze semința, nu se văd. Ele sunt așezate sub trei foi, ca niște limbuțe, cari nu sunt altceva decât spintecăturile unui fir verde — ovarul — cu trei jghiburi în lung, ce se găsește dedesuptul florii.

Stânjânelul are foarte multe soiuri: Stânjenel nemțesc, florentin, galben, palid, auriu, alb, pătat, pitie și altele.

Dintre acestea soiuri, prin grădinițele noastre, mai răspândit e *Stânjânelul nemțesc*. Patria lui este ținutul de miazăzi al Europei. Tulpinele subpământene sunt groase și cilindrice. Florile sunt mari de culoare violetă închisă sau palidă. Sunt și Stânjânei nemțesci, cari infloresc alb puțin albastrui.

Toți stânjânelii nemțesci au florile foarte mirositoare. Din florile celui alb se scoate și parfum.

Celelalte soiuri de stânjânei sunt mai puțin răspândite prin grădinițele cu flori, cu toate că și acestea sunt frumoase și au flori de diferite culori.

Stânjânelii se înmulțesc prin despărțirea tulpinilor subpământene, pe cari le tăiem în bucăți, grijind ca fiecare bucată să aibă unul sau doi muguri.

Tulpinele subpământene, tăiate în bucăți se plantează din loc în loc. Tăierea și plantarea tulpinilor se face în Septembrie și Octombrie. Se poate face și primăvara, înainte de a crește prea mult.

Cu stânjânei, putem umplea, dacă vrem, toată grădina. Plantați jur împrejurul grădinii, sunt o podoabă minunată.

Tulpinele subpământene ale stânjânelilor nemțesci, precum și ale stânjânelilor palizi și florentini se întrebuințează și ca leac. Uscate, măcinate mărunț și fierte în apă sunt un leac bun în contra nădușelilor.

Mamele cumpără din farmacie pentru copiii mici, când le cresc dinții, *rădăcini de vioale*, pe cari copiii le rod și astfel ușurează ivirea dinților. Aceste rădăcini de vioale, nu sunt altceva decât tulpini subpământene de stânjânei.

Din tulpinele subpământene ale stânjânelilor se pregătește și praful de dinți.

Mirosul lor este ca de vioarele, de aceea se întrebuințează și la parfumarea cămășilor și a diferitelor albituri.

Din tulpini subpământene de stânjânei se prepară și pudra de orez și diferite alte pudre pentru frumusețea feței.

Ion Popu-Câmpeanu

Insemnări din bătrâni

Din comuna Pânade

Pe-o evanghelie tipărită la Blaj în 1817, se află următoarea însemnare:

Am donatu acesta S. Evanghelia Bisericeii gr. c. dela Pânade, cu legătura, că nimeni se nu cuture a o străină dela acea biserică sub blestemu. — Blasiu, 21 Febr. (dina născerii mele) 1872. Timoteiu Cipariu prepositu capitularu.

Redactor: IULIU MAIOR

Oficiul parohial gr. cat. Frunzeni

Nr. 20—1935.

Licitație publică

Parohia gr. cat. din comuna Frunzeni (jud. Mureș) prin aceasta publică licitație pentru zidirea din nou a bisericeii sale parohiale pe ziua de 26 Maiu 1935, orele 2 d. m. în localul școlii primare.

Planul și devizul se pot vedea la oficiul parohial Frunzeni în fiecare zi.

Ofertanții își vor înainta ofertele închise și vor depune vadiul de 6% în numerar, etec de stat sau garanție de bancă, emanând dela o bancă de primă bonitate.

Curatorul își rezervă dreptul de a lege între ofertanți, și nu va restitui cheltuielile de deplasare a celor respinși.

În caz de nereușită a primei licitații se va ținea o a doua licitație în ziua de 30 Maiu 1935.

Frunzeni, la 17 Aprilie 1935.

Vasile Pintican
primcurator
(292) 3-3.

Teofil Tatar
preot